

**Metodologie privind
Planificarea Dezvoltării Regionale
2014-2020**

CUPRINS

Abrevieri	3
Introducere	4
1. Scopul și principiile exercițiului de planificare	5
1.1 Contextul național	6
1.2 Contextul european	8
1.3 Politicile altor potențiali finanțatori	11
1.4 Aria de Aplicare a Planurilor de Dezvoltare Regională 2014-2020	12
2. Pregătirea pentru procesul de planificare	12
2.1 Înființarea structurilor parteneriale	12
3. Conținutul planurilor de dezvoltare regională - cerințe minime	16
3.1 Structura Planurilor de Dezvoltare Regională	16
3.2 Conținutul fiecărei secțiuni a Planurilor de Dezvoltare Regională	17
4. Managementul procesului de planificare	26
4.1 Coordonarea realizată la nivel național	26
4.1 Coordonarea realizată la nivel regional	27
4.2 Consultarea publică	27
4.3 Calendarul procesului de planificare	28

Abrevieri

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ADR	Agenție de Dezvoltare Regională
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CCDR	Comitetul Consultativ privind Dezvoltarea Regională
CRP	Comitetele Regionale de Planificare
CSND	Cadrul Strategic Național de Dezvoltare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DSCP	Direcția Strategii și Coordonare Program
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
MAEur	Ministerul Afacerilor Europene
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice
OI	Organism Intermediar
PDR	Plan de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNR	Programul Național de Reformă
PO	Programe Operaționale
POR	Program Operațional Regional
UE	Uniunea Europeană
SNDR	Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională
SDTR	Strategia de Dezvoltare Teritorială a României

Introducere

Până în prezent, în România s-au elaborat Planuri de Dezvoltare Regională, pentru perioadele 2000-2004, 2004-2006 și 2007-2013. Experiența procesului de planificare s-a îmbogățit la nivelul regiunilor din România, fiind puse în practică o varietate de mecanisme de parteneriat.

În comparație cu generația anterioară de planuri de dezvoltare regională, abordarea de formulare a noilor planuri presupune o adaptare către o nouă generație de politici integrate de dezvoltare. Acestea vor fundamenta atât structurarea programelor operaționale cu fonduri europene cât și programele cu finanțare națională de la nivel central și local. Această nouă abordare presupune nu doar o reformulare a obiectivelor și instrumentelor, ci și a structurii și cadrului de implementare a planurilor de dezvoltare regionale prin coordonarea acțiunilor politicilor sectoriale de dezvoltare.

Obiectivul Metodologiei

Prezenta Metodologie privind planificarea dezvoltării regionale 2014-2020 își propune să dezvolte un set minimal de elemente cu privire la conținutul cadru și procesul de elaborare și aprobare a acestor documente programatice, acordând în același timp o atenție deosebită elementelor exercițiilor anterioare de planificare. Scopul este acela de a oferi un cadru standardizat de elaborare a Planurilor de Dezvoltare Regională care să răspundă provocărilor specifice ale perioadei 2014-2020 și care să fundamenteze elaborarea documentelor de programare pentru perioada 2014-2020, precum și să constituie instrumente eficiente de implementare a politicii pentru dezvoltare regionale post-2014.

În vederea asigurării unei uniformizări și coerențe a procesului de elaborare a planurilor de dezvoltare regională la nivel regional, metodologia propune o abordare standardizată a exercițiului de planificare a dezvoltării regionale, aplicabilă tuturor regiunilor de dezvoltare ale României. Această abordare standard se referă la aplicarea în mod unitar, în fiecare regiune de dezvoltare, de la primele etape ale planificării și pe tot parcursul procesului, a unor metode de cercetare comune (analiza unor indicatori standard socio-economici, etc), a unei structuri standardizate a documentelor de planificare și a unor elemente cheie privind dezvoltarea în parteneriat a documentelor de planificare regională.

Metodologia va furniza o bază unitară pentru toate regiunile de dezvoltare ale României în procesul de elaborare a Planurilor de Dezvoltare Regională pentru perioada 2014-2020, precum și pentru implementarea și monitorizarea acestor documente. Totodată, în cadrul acestei abordări metodologice standard a realizării PDR-urilor, se aplică criteriile minime și în ceea ce privește aspectele de elaborare participativă a planificării dezvoltării regionale, inclusiv la nivelul procesului de consultare.

Această abordare unitară va permite compararea datelor și a rezultatelor și va crea premisele complementarității între acțiunile implementate la nivel regional, precum și crearea de sinergii. De asemenea, va conduce la un bun management al întregului proces, ceea ce va determina, în ultimă instanță, implementarea cu succes a politicii de dezvoltare regională.

Principiul de bază propus este acela de a combina rigoarea impusă prin standardizarea anumitor aspecte ale procesului de planificare în paralel cu flexibilitate oferită regiunilor în elaborarea documentelor de programare regională. Atâta timp cât se respectă aceste criterii minime, fiecare regiune va avea libertatea de a-și organiza celelalte aspecte ale exercițiului de planificare în mod adecvat, în funcție de circumstanțele specifice.

1. Scopul și principiile exercițiului de planificare

Procesul de planificare a dezvoltării la nivel regional oferă o bază strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare, indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe. Într-o țară precum România, Planurile de Dezvoltare Regională, elaborate ca urmare a consultării în cadrul unor parteneriate regionale incluzive și reprezentative, precum și cu autoritățile naționale, legitimează aceste opțiuni strategice – chiar dacă nu există un nivel administrativ regional. Cu cât procesul de consultare este mai intens, cu atât sunt mai relevante măsurile și proiectele propuse de regiuni, dar, în același timp, cresc și șansele de a atinge obiectivele de dezvoltare identificate, prin asumarea lor de către toți actorii implicați.

Planurile de Dezvoltare Regională vor trebui să reflecte politicile de dezvoltare economice, sociale, etc. relevante la nivel național în raport cu nevoile regionale și să ia în considerare, acele politici relevante pentru nivelul regional, indiferent de autoritatea publică care le gestionează.

În elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională o atenție deosebită ar trebui acordată politicii de coeziune a Uniunii Europene, o sursa importantă de finanțare a investițiilor și priorităților de dezvoltare a regiunilor.

Fiecare Plan trebuie, de asemenea, să reflecte și să ia în considerare direcțiile strategice de politică relevante la nivel regional ale instituțiilor/autorităților care pot finanța investiții de dezvoltare aferente regiunii respective.

În contextul viitorului exercițiu financiar 2014-2020, avându-se în vedere provocările existente la nivelul regiunilor ce determină creșterea disparităților intra și inter-regionale, în cadrul procesului de planificare strategică este nevoie de abordare integrată, inteligentă și sustenabilă, care să cuprindă și să includă instrumente corelate, capabile să faciliteze implementarea obiectivelor stabile. În acest context, este nevoie de coordonarea activităților, de cooperarea tuturor actorilor relevanți în vederea coagulării eforturilor pentru dezvoltarea sustenabilă a regiunilor și evitarea paralelismului între diverse strategii de dezvoltare, politici, programe și proiecte dezvoltate de diferite unități ale administrației centrale. Mai mult, având în vedere accentuarea gradului de competitivitate între regiunile europene în atragerea și menținerea de investiții, în atragerea de investitori și forță de muncă calificată, în contextul eforturilor depuse de a depăși criza economică, este nevoie de o abordare strategică care să asigure eficiență, limitarea cheltuielilor și maximizarea impactului și efectelor.

1.1 Contextul național

Cadrul Strategic Național de Dezvoltare al României pentru perioada 2014-2020 va fi elaborat în cursul anului 2012 printr-un proces partenerial, similar celui urmat pentru elaborarea Planului Național de Dezvoltare 2007-2013. Procesele de elaborare a Cadrului Strategic Național de Dezvoltare și al planurilor de dezvoltare regională trebuie să fie strâns corelate, întrucât acest document va reflecta și Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională.

Pentru perioada 2007 – 2013, obiectivul PND privind *„reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România și statele membre ale Uniunii Europene”* a fost implementat prin intermediul măsurilor și acțiunilor avute în vedere în cadrul celor șase **priorități naționale de dezvoltare**:

1. Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere
2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport

3. Protejarea și îmbunătățirea calității mediului
4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative
5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol
6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

Aceste priorități cuprinzătoare sunt completate de prioritățile pe termen scurt ale Programului Național de Reformă al României 2011-2013, care se referă atât la reforma politicii publice cât și la investiții preconizate, după cum urmează:

- Creșterea eficienței și transparenței administrației publice
- Îmbunătățirea mediului de afaceri
- Ocuparea forței de muncă
- Cercetare, dezvoltare și inovare
- Diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră
- Utilizarea surselor de energie regenerabilă
- Eficiența energetică
- Educație
- Incluziune socială

Planurile de Dezvoltare Regională vor lua în considerare, acolo unde există și sunt de actualitate, prevederile documentațiilor de amenajarea teritoriului de la nivel național (cele 6 secțiuni aprobate prin lege ale Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Căi de comunicație, Apa, Zone de risc natural, Rețeaua de localități, Zone protejate, Zone cu resurse turistice), de la nivel regional și sub regional (Planurile de amenajare a teritoriului zonal regional, Planurile de amenajare a teritoriului zonal inter-județean/inter-comunal) și de la nivel județean (Planurile de amenajare a teritoriului județean). Documentațiile de amenajare a teritoriului indică din punct de vedere spațial direcțiile de dezvoltare la diferite niveluri administrativ -teritoriale, fundamentează programele de dezvoltare și contribuie la soluționarea unor probleme teritoriale specifice.

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR), documentul programatic pe termen lung prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României și direcțiile de implementare pentru o perioadă de timp de peste 20 de ani, va fi de asemenea luat în considerare, în funcție de stadiul de realizare a diferitelor activități aferente procesului de elaborare a SDTR.

1.2 Contextul european

Strategia Europa 2020 a UE stă la baza tuturor politicilor de dezvoltare relevante la nivelul Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020. Europa 2020 are ca obiectiv dezvoltarea unei economii inteligente, durabile și favorabile incluziunii la nivelul UE, prin stabilirea de priorități care să încurajeze Statele Membre să atingă niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune economică și socială. Pentru a atinge aceste ținte, UE a stabilit cinci obiective ambițioase, referitoare la:

- ocuparea forței de muncă
- cercetare, dezvoltare și inovare
- schimbările climatice și energie
- educație
- sărăcie și excluziune socială

Pentru fiecare dintre aceste obiective, Statele Membre și-au stabilit propriile ținte la nivel național și au definit direcțiile și măsurile strategice necesare pentru atingerea acestora. Cea mai mare parte a asistenței financiare relevante din partea UE pentru Strategia Europa 2020 va fi pusă la dispoziție în cadrul Politicii de Coeziune a UE, prin Instrumentele Structurale. Întrucât legislația aplicabilă acestor instrumente pentru perioada 2014 - 2020 nu va fi definitivată foarte curând, vor exista o serie de modificări față de perioada actuală, după cum urmează:

- includerea fondurilor UE pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, alături de FEDR, FSE și FC în ‘contractul/acordul de parteneriat’, care va stabili cadrul strategic național pentru programarea fondurilor UE;
- concentrarea pe 11 Obiective Tematice după cum urmează:
  - cercetare și inovare
  - tehnologiile informației și comunicării (TIC)
  - competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri)
  - trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon
  - adaptarea la schimbările climatice și prevenirea și gestionării riscului
  - protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor
  - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
  - ocupare și facilitarea mobilității forței de muncă

- incluziune socială și combaterea sărăciei
- educație, dezvoltarea de competențe și învățarea pe tot parcursul vieții
- consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă
- oportunități mai mari pentru abordări teritoriale ale procesului de programare;
- posibilități de dezvoltare a unor Programe Operaționale (PO) multi-fond FEDR/FSE;
- o concentrare mai mare pe monitorizarea rezultatelor – inclusiv monitorizarea la nivelul teritorial relevant;
- posibila impunere de către Comisia Europeană a unor condiționalități macro-economice și sectoriale statelor membre – ex-ante și/sau ex-post;
- alocări financiare suplimentare acordate Statelor Membre și/sau regiunilor cu rezultate deosebite în implementare și/sau celor care obțin rezultate ce contribuie la atingerea țintelor legate de strategia Europa 2020.

Luarea în considerare a dimensiunii teritoriale va spori importanța Planurilor de Dezvoltare Regională în perioada 2014-2020. S-ar putea considera oportună coordonarea investițiilor în jurul unor zone de dezvoltare identificate la nivel regional cum ar fi diferitele categorii de „poli” sau centre urbane finanțate prin actualul Program Operațional Regional, orașele mono-industriale sau zonele periferice. Propunerile Comisiei în acest domeniu includ în acest moment:

- dezvoltare urbană durabilă – un procent de minim 5% din resursele FEDR alocate fiecărui Stat Membru se va concentra pe dezvoltarea de strategii care să răspundă provocărilor economice, de mediu, de context și sociale axate pe anumite orașe și localități;
- investiții teritoriale integrate (integrated territorial investments)– care să utilizeze resursele de la mai multe Axe Prioritare și/sau mai multe PO în vederea dezvoltării urbane durabile (așa cum este prezentată mai sus) și dezvoltarea de strategii integrate care să aibă ca obiectiv alte zone definite – managementul fiind delegat unui Organism Intermediar;
- dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (community local led development)– abordare ‘de jos în sus’ în zone geografice limitate, cu Grupuri Locale de Acțiune similare inițiativelor LEADER / URBAN.

Totodată, pot fi luate în considerare documente europene în care sunt evidențiate trenduri teritoriale privind dezvoltarea, respectiv

- Agenda Teritorială a Uniunii Europene 2020, document care revizuieste Agenda Teritorială de la Leipzig (2007) în vederea transpunerii în plan teritorial a prevederilor

Strategiei UE 2020;

- Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile, document asumat de România în 2007 care propune o abordare integrată în planificarea urbană;
- Carta Verde a Coeziunii Teritoriale, document lansat de către Comisia Europeană în 2008, care propune cooperarea, conectarea și concentrarea ca acțiuni necesare în vederea depășirii barierelor date de diviziunea administrativă, de distanță și de diferențele de densitate.

Strategia UE pentru macro-regiunea Dunărea ar trebui, de asemenea, luată în considerare, în regiunile pentru care aceasta este relevantă. Strategia își propune să creeze avantaje pentru locuitorii din întreaga zonă printr-un sistem de transport mai rapid și mai curat, energie mai ieftină și mai sigură, un mediu înconjurător mai prietenos, destinații turistice și culturale mai dezvoltate etc.

În cadrul elaborării Planurilor de dezvoltare regională trebuie să se țină cont de contextul dat de amplasarea periferică a României în cadrul UE, prevederile documentațiilor urmărind să transforme acest aspect într-o oportunitate, întărind rolul României de *hub* între fluxurile economice dintre est și vest. În acest context trebuie asigurată o atenție sporită rolului strategic pe care îl are Marea Neagră, Dunărea, dar și cei 1876 de km ce reprezintă granița a UE, nu doar a României (cu Serbia, Ucraina și Moldova).

Această dimensiune trans/inter-regională ar trebui să se reflecte în Planurile de Dezvoltare Regională ale regiunilor în cauză, mai ales în cazul în care investițiile relevante sunt finanțate din surse diferite. O abordare similară ar trebui, de asemenea, pusă în practică în cazul regiunilor care au strategii de dezvoltare trans/inter-regională puternice, în vederea evidențierii complementarităților cu regiunile învecinate și maximizarea eventualelor sinergii.

Analize preliminare cu privire la încadrarea regiunilor în obiectivele politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 evidențiază faptul că pentru următoarea perioadă de programare Regiunea București-Ilfov va fi încadrată în categoria regiunilor dezvoltate (PIB/locuitor > 90% din media UE-27). Celelalte șapte regiuni de dezvoltare din România vor continua să fie încadrate în categoria regiunilor slab dezvoltate ale Uniunii Europene, având un PIB/locuitor sub 75% din media UE-27. Acest lucru are implicații asupra elaborării planurilor de dezvoltare regională și identificarea direcțiilor strategice de dezvoltare la nivel regional, ținând cont de tipurile și proporția finanțării pentru investițiile și activități specifice fiecărei categorii de regiuni.

Pentru regiunea București-Ilfov, acest lucru ar putea însemna mai puține fonduri UE alocate regiunii și un procent de co-finanțare națională mai mare pentru această regiune. Conform actualei propuneri a Comisiei, acest lucru ar însemna de asemenea o concentrare financiară mai mare (de minim 80%) pe investiții în creșterea competitivității IMM-urilor, cercetare și inovare și în utilizarea eficientă a energiei /utilizarea energiilor regenerabile (în vreme ce în regiunile mai puțin dezvoltate concentrarea va fi de minim 50%).

1.3 Politicile altor potențiali finanțatori

Politicile altor potențiali finanțatori ar trebui, de asemenea, luate în considerare, deoarece au un impact direct asupra regiunilor în cauză. Cu toate acestea, este dificil să luăm în considerare aceste politici, atâta timp cât strategiile altor finanțatori nu sunt încă definite pentru perioada 2014-2020. Mecanismul financiar EEA și Programul Norvegian de Cooperare intră în această categorie de potențiali finanțatori bilaterali, deși pot constitui surse relevante de asistență de tip grant pentru viitoarele Planuri de Dezvoltare Regională.

Împrumuturile de la Banca Europeană de Investiții (BEI) este posibil să fie strâns legate de politicile UE pentru perioada 2014-2020. Aceasta va continua să se implice în așa-numitele inițiative ‘4J’, alături de FEI și alte organisme:

- **JASPERS** - Asistență comună pentru sprijinirea proiectelor în regiunile europene (BEI, Comisia Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și grupul bancar KfW);
- **JESSICA** - Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane (BEI, Comisia Europeană și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB));
- **JEREMIE** - Resurse europene comune pentru microîntreprinderi și IMM-uri (FEI, Comisia Europeană);
- **JASMINE** - Acțiunea comună de sprijinire a instituțiilor de microfinanțare din Europae (FEI și Comisia Europeană).

BEI și alte instituții financiare cum ar fi Banca Mondială sau BERD vor acorda, în general, împrumuturi investițiilor identificate ca reprezentând priorități naționale, ceea ce subliniază și mai mult importanța unei Strategii Naționale de Dezvoltare Regionale cuprinzătoare.

1.4 Aria de Aplicare a Planurilor de Dezvoltare Regională 2014-2020

Planurile de Dezvoltare Regională ar trebui să aibă în vedere dezvoltarea în ansamblu a regiunilor, nu numai acele politici care au ca scop reducerea decalajelor, sau cele pentru care în regiuni există deja Organisme de Implementare. Strategia de dezvoltare regională definită în cadrul fiecărui Plan ar trebui să urmărească implementarea priorităților prin toate sursele de finanțare potențiale – nu numai prin intermediul fondurilor UE, deși acestea reprezintă probabil o sursă cheie pentru fiecare regiune. De asemenea, Planurile de Dezvoltare Regională ar trebui să aibă în vedere complementaritatea cu celelalte regiuni și să își propună sporirea sinergiilor regionale, acolo unde există potențial pentru acest lucru.

2. Pregătirea pentru procesul de planificare

Ca și în cazul exercițiilor anterioare de planificare a dezvoltării regionale puse în practică în România, abordarea trebuie să fie una participativă, să reprezinte un proces bazat pe parteneriat și consultare publică. Pentru ca structurile partenariale să funcționeze eficient și să creeze valoare adăugată, acestea trebuie să îndeplinească o serie de condiții:

- parteneriatul trebuie să cuprindă toți actorii relevanți și să fie incluziv, beneficiind în același timp de un proces eficient de adoptare a deciziilor;
- structurile partenariale trebuie să fie conduse în mod corespunzător pentru a permite tuturor partenerilor să contribuie și, de asemenea, trebuie să se creeze condiții pentru luarea deciziilor corecte;
- cultura parteneriatului ar trebui să fie una bazată pe încredere și colaborare.

Timpul necesar pentru etapa de pregătire a procesului de planificare nu ar trebui subestimat. Pentru această etapă, trebuie avută în vedere o perioadă de timp suficientă pentru identificarea factorilor interesați relevanți, constituirea formală a structurilor partenariale precum și pentru identificarea și, în cazul în care este nevoie, instruirea echipelor de management.

2.1 Înființarea structurilor partenariale

Vor fi înființate structuri partenoriale formale atât la nivel național cât și regional, care să supravegheze procesul de planificare și să avizeze versiunile finale ale Planurilor de Dezvoltare Regională.

În acest sens, MAEur – ACIS a propus stabilirea cadrului partenerial printr-o Hotărâre de Guvern (similară HG 1115/2004 pentru elaborarea PND). Cadrul partenerial va viza atât etapa de elaborare a documentelor de programare, cât și implementarea acestora. Tipuri de parteneri implicate vizează: societatea civilă (ONG-uri, fundații), parteneri sociali (sindicate, patronate), reprezentanți ai mediului economic (camerele de comerț, firme de consultanță, marii investitori), mediul financiar-bancar (inclusiv IFI și instituțiile de garantare și contra-garantare) etc.

Principalele structuri propuse de MAEur – ACIS ca parte a cadrului instituțional național pentru elaborarea documentelor de programare:

- Comitet Interinstituțional pentru elaborarea Acordului de Parteneriat (CIAP)
- Comitete Consultative Tematice (CCT) pentru fiecare dintre obiectivele tematice stabilite în propunerile de regulamente pentru următoarea perioadă de programare¹
- Comitet Consultativ privind Dezvoltarea Regională (CCDR)
- Comitet Consultativ privind Coeziunea Teritorială (CCDT)

Comitetul Consultativ privind Dezvoltarea Regională (CCDR) este coordonat, în parteneriat, de MAEur și MDRT în calitate sa de responsabil cu politica de dezvoltare regională în România. Acesta va asigura parteneriatul între nivelul național și cel regional, cu implicarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regionale. CCDR va asigura consultările partenoriale pentru elaborarea analizelor, stabilirea domeniilor de intervenție, a principalilor indicatori de rezultat, a modalităților de implementare, precum și estimarea alocărilor financiare la nivel regional. De asemenea, CCDR va asigura consultările partenoriale pentru dezbaterile Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională.

Comitetele Regionale de Planificare (CRP)

---

¹ Mediu și schimbări climatice, Competitivitate, creștere economică, Energie, Turism, cultură, patrimoniul cultural, Administrație și bună guvernare, Dezvoltare rurală, agricultură și pescuit, Educație, ocupare, incluziune socială, Servicii de sănătate și sociale

În cadrul exercițiului de planificare anterior, în baza HG 1115 privind elaborarea în parteneriat a PND, în fiecare regiune a funcționat un Comitet Regional de Planificare (CRP), ca organism consultativ pentru Consiliul pentru Dezvoltare Regională. Fiecare CRP era coordonat de Directorul General al ADR-ului din regiunea respectivă, care punea la dispoziție și secretariatul acestuia. În funcție de contextul specific al fiecărei regiuni, printre membrii CRP erau reprezentanți ai:

- ADR
- Prefecturii și serviciilor aparținând instituțiilor publice centrale
- Consiliilor Județele
- institutelor de cercetare și instituțiilor de învățământ superior
- partenerilor economici și sociali.

Hotărârea de Guvern privind organizarea cadrului partenerial pentru perioada 2014-2020 precizează că la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se va constitui **Comitetul Regional pentru elaborarea PDR** (CRP). Acesta are rol consultativ, fiind coordonat de agenția pentru dezvoltare regională, care asigură și secretariatul acestuia.

CRP își stabilește, la prima reuniune, propriul regulament de organizare și funcționare pe baza unui regulament-cadru², elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului. CRP are în componența sa, ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai: ADR, prefecturilor, consiliilor județene, consiliilor locale³, serviciilor deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, institutelor de cercetări, instituțiilor de învățământ superior, mediului de afaceri, partenerilor economici și sociali.

CRP își desfășoară activitatea atât în plen cât și pe secțiuni, respectiv prin reuniuni ale unor grupuri de lucru tematice regionale constituite prin luarea în considerare a priorităților tematice, cu asigurarea reprezentării echilibrate a administrației centrale și locale, precum și a partenerilor din sectorul public și privat.

CRP avizează:

- a) analizele economice și sociale elaborate în scopul fundamentării strategiei de dezvoltare regionale a PDR;
- b) strategia pentru atingerea obiectivelor prioritare de dezvoltare din PDR;

---

² Va fi luat în considerare regulamentul cadru aplicat în perioadele anterioare de programare, care va fi actualizat conform HG ACIS, pentru a nu modifica componența grupurilor de lucru, în regiunile în care acestea au fost deja create

³ Este cazul consiliilor locale ale marilor orașe (poli de creștere, poli de dezvoltare urbană)

- c) programarea financiară orientativă a obiectivelor prioritare de dezvoltare;
- d) proiectul PDR care va fi supus aprobării CDR;
- e) rapoartele strategice de monitorizare a PDR, care vor fi supuse aprobării CDR;
- f) lista proiectelor strategice din PDR identificate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare

De asemenea, **Agențiile pentru Dezvoltare Regională** sunt responsabile cu elaborarea planurilor de dezvoltare regională și cu coordonarea structurilor parteneriale regionale, având următoarele atribuții:

- coordonează activitatea CRP pentru elaborarea planurilor de dezvoltare regională și asigură secretariatul acestora;
- organizează în cadrul CRP consultări și dezbateri asupra planurilor de dezvoltare regională, în vederea realizării consensului;
- reprezintă CRP la reuniunile în plen și pe secțiuni ale CIAP;
- asigură complementaritatea intervențiilor la nivel regional și coerența acestora cu strategiile naționale;
- furnizează elementele socio-economice și prioritățile strategice/ contribuțiile regionale pentru fundamentarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Regională.
- colaborează cu MDRT la elaborarea bugetelor indicative multianuale care orientează programarea financiară a obiectivelor prioritare de dezvoltare ale planurilor de dezvoltare regională;
- asigură monitorizarea planurilor pentru dezvoltare regională, prin intermediul rapoartelor strategice, care vor fi supuse aprobării CDR.

Grupuri de lucru tematice la nivel regional

În cadrul exercițiilor anterioare, fiecare CRP și-a desfășurat activitatea în cadrul unor Grupuri de Lucru. În general, aceste Grupuri de Lucru erau înființate pentru fiecare prioritate de dezvoltare sectorială a Planului de Dezvoltare Regional și /sau pentru temele orizontale cheie. Grupurile de Lucru tematice erau prezidate de către ADR și cuprindeau specialiști din domeniul acoperit în fiecare caz, precum și alți reprezentanți ai partenerilor implicați.

Pentru procesul de planificare 2014-2020, trebuie să se constituie Grupuri de lucru tematice la nivel regional în toate regiunile. O tipologie standard de Grup de lucru tematic regional

va fi agreată la nivel național cu toate regiunile⁴, aceasta urmând să reflecte aria de aplicare din punct de vedere tematic al următorului exercițiu de planificare și principalele orientări strategice la nivelul UE. De asemenea, dezvoltarea urbană durabilă și orice altă abordare integrată privind dezvoltarea teritorială pentru care au optat ADR-urile pot constitui teme care pot fi dezbătute Grupuri de lucru tematice la nivel regional.

Atâta timp cât aceste cerințe minime în ceea ce privește Grupurile de lucru tematice la nivel regional sunt respectate, regiunile vor avea libertatea de a înființa orice alte structuri de lucru parteneriale suplimentare considerate necesare la nivel regional și/sau sub-regional. De exemplu, într-o etapă ulterioară ar putea fi necesară înființare unor grupuri individuale parteneriale pentru orașele /localitățile selectate pentru dezvoltare urbană durabilă sau pentru orice altă abordare integrată privind dezvoltare teritorială. Acestea ar putea fi suplimentate de grupurile de lucru inter-regionale, pentru a asigura coerența și a realiza sinergii cu intervențiile planificate în regiunile învecinate, acolo unde este cazul.

3. Conținutul planurilor de dezvoltare regională - cerințe minime

Metodologia va avea ca scop să ofere îndrumări practice pentru echipele de management și grupurile de lucru care urmează să fie implicate în procesul de planificare și pregătire a Planurilor de Dezvoltare Regionale.

3.1 Structura Planurilor de Dezvoltare Regională

Toate Planurile de Dezvoltare Regionale ar trebui să urmeze o structură standard. Structura de bază propusă este următoarea:

1. Introducere
2. Profil socio-economic al regiunii. Disparități regionale
3. Analiza SWOT
4. Strategia de dezvoltare regională
5. Estimarea necesităților de finanțare

---

⁴ Prin intermediul unui Regulament – cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regionale. Va fi luat în considerare regulamentul cadru existent care va fi actualizat conform HG ACIS, pentru a nu modifica componența grupurilor de lucru, în regiunile în care acestea au fost deja create.

6. Indicatori de realizare a obiectivelor strategiei
7. Sistemul de implementare
8. Monitorizarea
9. Procesul partenerial
10. Sinteza evaluării strategice de mediu

Anexele

- Lista orientativă a proiectelor strategice
- Evaluarea strategică de mediu

3.2 Conținutul fiecărei secțiuni a Planurilor de Dezvoltare Regională

Capitolul 1. - Introducere

Acest capitol oferă informații tehnice și procedurale privind modul în care procesul de planificare a fost efectuat. Cerințe minime pentru introducerea ar trebui să fie detalii cu privire la:

- Raportarea la politici/strategii/ planuri europene, naționale și regionale
- Scurtă prezentare și evaluare a PDR 2007-2013
- Principiile care au stau la baza procesului de planificare (necesitatea unui proces de programare regional)
- Actorii implicați

Capitolul 2. - Profil socio-economic al regiunii

Profilul socio-economic trebuie să furnizeze o evaluare cantitativă și calitativă a condițiilor existente în regiune. Acesta ar trebui să arate informații de bază și a analiza tendințele cheie în domeniile de dezvoltare relevante. Acest capitol ar trebui să conțină:

1. Localizare geografică - județe componente, suprafață, încadrarea în teritoriul național, relații cu regiunile vecine, context european, relații transfrontaliere, transnaționale.

2. Cadrul natural - relief, climă, faună, floră, biodiversitatea, rețeaua hidrografică, resursele de apă de suprafață și subterane, resursele solului (inclusiv vegetația forestieră), resursele subsolului, oportunități și obstacole în dezvoltare determinate de cadrul natural.

3. Structura sistemului de așezări

- a) caracterizare generală (evoluție numerică și demografică – scurt istoric)
- b) structura, categorii de mărime după numărul de locuitori, poli de creștere, poli de dezvoltare;
- c) zone metropolitane, sisteme urbane, zone funcționale urbane, asociații de dezvoltare inter-comunitară, grupuri de acțiune locală și forme de asociere și parteneriat între localități;
- d) specializarea funcțională a localităților (specializare și concentrare a activităților economice, zone rurale – agrare, silvice-, zone cu caracteristici naturale specifice – zone montane, zone costiere, zone defavorizate, zone de regenerare urbană, zone lipsite de dotări tehnico-edilitare, zone cu grad accentuat de sărăcie, zone monoindustriale etc).

4. Structura socio–demografică a populației

- a) Evoluția populației și potențialul demografic
  - numărul populației și structura acesteia pe sexe, medii, grupe de vârstă, naționalități, etnii (evidențierea comunităților roma);
  - evoluția populației, rata medie de creștere a populației, mortalitatea infantilă;
  - mișcarea naturală și mișcarea migratorie, inclusiv migrația zilnică (zone cu depopulare/ creștere a populației datorită sporului migratoriu negativ/pozitiv, respectiv identificarea bazinelor de colectare a forței de muncă navetiste)
  - densitatea populației (zone cu densitate ridicată/ scăzută rural/ urban)
- b) Resursele umane
  - starea de sănătate, personal medico-sanitar;
  - nivelul de instruire;
  - structura și dinamica resurselor de muncă (cu evidențierea fenomenelor de reconversie/ reinsertie profesională);
  - ocuparea resurselor de muncă (zone/domenii cu rate scăzute/ ridicate de ocupare, șomaj);

- nivelul de trai, gradul de sărăcie, raportul de dependență socială (zone caracterizate de polarizare socială / fenomene de gentrificare, zone cu grad ridicat de infraționalitate / delincvență).

5. Infrastructură

a) infrastructura de comunicații și transport:

- rețeaua de căi de comunicație și transport: căi rutiere, căi ferate, căi navigabile, căi aeriene (inclusiv puncte de trecere a frontierei, trasee pentru bicicliști) (poziția față de principalele coridoare, axe și poli de dezvoltare europeni și naționali precum și determinarea gradului de accesibilitate; zone/localități cu acces dificil la rețeaua de căi de comunicații și transport: căi rutiere, căi ferate, căi navigabile, căi aeriene; zone/localități cu circulație intensă care depășește capacitatea de transport; densitatea și starea drumurilor)
- transportul public, străzi locale (zone/localități cu circulație intensă care depășește capacitatea de transport);

b) infrastructură de utilități: apă potabilă, canalizare / apă menajeră, gaze naturale (uz casnic și industrial), energia electrică și termică; surse alternative de energie;

c) infrastructura de telecomunicații: sisteme de telefonie, cabluri de fibră optică, gradul de asigurare a localităților/populației cu posturi / acoperire telefonice, acces la internet (zone cu acoperire deficitară a acestor rețele);

d) infrastructura de sănătate, socială, situații de urgență, de învățământ, de cercetare - inovare etc (zone cu accesibilitate bună/redușă la aceste tipuri de infrastructuri; zone cu grad ridicat/scăzut de cuprindere a populației în învățământul primar/ secundar/ terțiar);

e) fondul de locuințe (numărul și caracteristicile fondului de locuințe după: vechime, materiale de construcție, tipul de proprietate, etc)

6. Mediu

a) infrastructura de mediu

b) calitatea factorilor de mediu (aer, apă, sol), aspecte ale biodiversității în regiune;

c) gospodărirea apelor: principale amenajări pentru asigurarea necesarului de apă, pentru combaterea inundațiilor, pentru prevenirea alunecării de teren; amenajări agricultură (irigații, desecări, combaterea eroziunii solului); amenajări pentru asigurarea necesarului de apă

pentru stingerea incendiilor, etc.(zone deficitare în resurse de apă, zone cu risc natural - inundații, alunecări de teren, secetă, cutremure, avalanșe);

- d) riscuri tehnologice, surse majore de poluare
- e) gestionarea deșeurilor menajere și industriale (zone de depozitare necontrolată a deșeurilor, menajere și industriale, suprafețe poluate).

7. Economia regiunii

- a) activități economice pe sectoare (zone și centre de concentrare a activității economice; zone și centre care înregistrează o dinamică a dezvoltării economice pe sectoare de activitate; zone monoindustriale, de declin industrial, reconversie industrială, zone defavorizate din punct de vedere economic)
- b) dezvoltare antreprenorială (structura întreprinderilor în funcție de mărime, activitatea economică, cifra de afaceri; număr salariați, populație ocupată, dinamica înființării firmelor; firme importante în regiune prin care se concentrează resurse umane și financiare; domenii de excelență economică în regiune)
- c) inițiative antreprenoriale (structuri de sprijinire a afacerilor; specializarea funcțională – clustere; zone libere; activități de cercetare - dezvoltare – inovare, TIC)
- d) efectele crizei economice asupra agenților economici (zone/ domenii cu restrângere a activităților economice, șomeri)
- e) investiții străine și comerț exterior

8. Turismul

- a) patrimoniul natural protejat: parcuri naturale naționale și regionale, rezervații ale biosferei, rezervații naturale, peisaje naturale, monumente ale naturii, arii protejate și avifaunistice;
- b) patrimoniul construit protejat: monumente istorice;
- c) peisajul natural al zonei: valorile patrimoniului cultural material și ale patrimoniului cultural imaterial.
- d) potențial, structură, domenii de excelență, dinamică;
- e) forme de turism (balneare, agroturistice, montane, religios, de afaceri, etc.) - destinațiile cele mai vizitate, itinerarii turistice specifice fiecărei zone;
- f) structuri de primire turistică, capacități, circulația turistică, capacitatea de cazare, grad de ocupare, număr de înnoptări.

- g) zone emițătoare/ receptoare de turiști (zone montane, Delta Dunării, zone balneare, trasee turistice etc.)
- h) tipuri de turiști după locul de rezidență, vârstă, tip de turism practicat, motivație;
- i) zone/centre cu resurse turistice valoroase a căror valorificare este afectată de: gradul redus/lipsa de echipare cu structuri de primire turistică și servicii conexe; circulația turistică, care depășește capacitatea de suport a factorilor turistici; alte funcțiuni care vin în conflict cu activitățile turistice; activități care degradează calitatea mediului etc.;

9. Agricultura și dezvoltare rurală

- a) structura terenurilor agricole, zonarea producției agricole (Zone cu potențial agricol inefficient valorificat);
- b) cultivarea plantelor
- c) zootehnia
- d) populația activă în agricultură (zone cu excedent/ deficit de forța de muncă), proprietatea funciară;
- e) numărul și mărimea medie a exploatațiilor agricole;
- f) îmbunătățiri funciare – existente și necesar
- g) resurse forestiere (pe tipuri de proprietate), funcțiuni ale pădurilor, starea pădurilor;
- h) exploatații și amenajări piscicole; valorificarea producției piscicole;
- i) infrastructură specifică: sisteme de irigație, depozite cereale, puncte de colectare;
- j) zone cu potențial agricol insuficient valorificat.

Anexa prezintă o listă minimală a indicatorilor socio-economici principali care vor fi analizați cu prioritate și care ar trebui să se regăsească în toate documentele. Analizele ar trebui fundamentate prin serii de date statistice actuale (inclusiv referitoare la perioada de criză), care să acopere și să surprindă o perioadă mai lungă de timp (cel puțin 5 ani consecutivi). De asemenea, este util ca indicatorii să fie analizați la nivelul teritorial cel mai adecvat (județean, local, etc.), nu doar la nivel regional. Aceasta va asigura comparabilitatea datelor la nivel inter-regional și național, precum și coerența de ansamblu a analizei.

De asemenea, identificarea proiectelor majore de relevanță regională realizate în ultimii 10 ani, indiferent de sursa de finanțare, poate contribui la evidențierea investițiilor care ar trebui continuate.

Capitolul 3. Analiza SWOT

Trebuie să evidențieze punctele tari, punctele slabe, oportunități și amenințări ale analizei pentru a putea fundamenta strategia Planurilor de Dezvoltare Regională.

Capitolul 4. Strategia de Dezvoltare Regională

Bazându-se pe problemele și aspectele dezvoltate în timpul analizei socio-economice și ale analizei SWOT, acest capitol trebuie să conțină:

- Justificarea unei viziuni strategice regionale
- Obiective strategice globale
- Obiectivele specifice (exprimat în termeni "SMART")
- Teme orizontale care vor fi avute în vedere
- Definierea detaliată a priorităților de dezvoltare regională
- Identificarea unor zone specifice de intervenție (*platforma pentru dezvoltare urbană*

– art. 8 Regulament FEDR, *planuri de acțiune comune* – art. 93 Regulament general, *dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității* – art. 28 Regulament general, *investiții teritoriale integrate* – art. 99 Regulament general)

Este necesară o evidențiere a corelării priorităților de dezvoltare regională identificate cu politici, programe sau proiecte care pot influența implementarea acestora (inclusiv cu Planul de Amenajarea Teritoriului Zonal Regional). De asemenea, acolo unde este cazul, este necesară corelarea cu proiectele cu caracter interregional.

Totodată, trebuie realizată o analiză de ansamblu a ipotezelor și a riscurilor asociate strategiei - inclusiv trimiteri la condiționalitățile relevante specifice Politicii de Coeziune 2014-2020. Descrierea fiecărei priorități de dezvoltare trebuie să ia în considerare elemente relevante prezentate în profilul socio-economic, corelarea cu temele orizontale din cadrul strategiei, precum și a politicilor naționale, comunitare care ar putea reprezenta surse de finanțare.

Capitolul 5. – Estimarea necesităților de finanțare

Întrucât PDR – urile sunt concepute ca planuri cuprinzătoare pentru dezvoltarea la nivel regional, necesitățile de finanțare ale priorităților identificate trebuie să reflecte resursele financiare

necesare pentru implementarea acestora. Necesitățile de finanțare reprezintă o cuantificare a nevoilor regionale, indiferent de sursa de finanțare (buget de stat, buget local, fonduri comunitare, fonduri private, etc).

Această estimare va reprezenta necesitățile financiare ale Regiunii în perioada 2014-2020 și va cuprinde totodată o serie de previziuni cu privire la investițiile care vor fi realizate în această perioadă. De asemenea, această estimare poate fi corelată cu volumul fondurilor efectiv utilizate în regiune în scopul susținerii unor investiții similare în perioada 2007-2013.

Fiecare PDR ar trebui să includă un tabel standard pentru prezentarea estimărilor financiare aferente perioadei 2014-2020, conform exemplului de mai jos.

Estimarea finanțării necesare la nivel de Prioritate 2014-2020 (mil euro)

Prioritate	Total	TOTAL PUBLIC	Sursă fonduri			
			Buget de stat	Buget local	Fonduri comunitare	Surse private
P1						
P2						
TOTAL						

Capitolul 6. - Indicatori de realizare a obiectivelor strategiei

Se va stabili un set standard de indicatori⁵, ca o cerință minimă pentru toate Planurile de dezvoltare regională, în conformitate cu anumite ținte asumate la nivel național (ex. Planul Național de Reformă, Acordul de Parteneriat), precum și cu propunerile de regulamente europene pentru perioada de programare 2014 – 2020.

Pentru fiecare Prioritate din cadrul PDR, vor fi prezentați un număr limitat de indicatori cheie selectați din setul de indicatori care urmează a fi agreat⁶, precum și țintele corespunzătoare acestora (acolo unde este cazul). Prezentarea indicatorilor este standardizată, conform modelului prezentat în tabelul de mai jos.

Prioritate	Principalele rezultate imediate (<i>outputs</i>) previzionate	Principalele rezultate previzionate	Comentarii
1...			
2...			

⁵ Indicatorii vor fi stabiliți după identificarea priorităților de dezvoltare regionale.

⁶ Propunerea de regulamente (în special pentru FEDR) pentru perioada 2014- 2020 include o listă de indicatori care vor fi luați în considerare, pentru a ușura agregarea indicatorilor la nivel național.

Capitolul 7. – Sistemul de implementare

În contextul PDR-urilor, procesul de implementare va include următoarele activități:

- Elaborarea unor planuri de acțiune prin care obiectivele Planului de Dezvoltare Regională se vor realiza și aprobarea acestor planuri în cadrul CDR;
- Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul regiunii (fișe de proiecte identificate, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice, precum și cu dezvoltarea teritorială, impactul estimat al proiectului regional), în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților regionale propuse;
- Urmărirea calendarului de implementare a proiectelor strategice;
- Monitorizarea progreselor realizate.

Planificarea acțiunilor și monitorizarea fiecărui PDR trebuie să fie realizată anual, prin prezentarea în cadrul CDR – ului a progreselor înregistrate și a problemelor întâmpinate. Această monitorizare anuală va avea în vedere proiectele strategice implementate/ în implementare/ care urmează a fi implementate la nivelul regiunii și efectele pe care le produc la nivel regional.

Capitolul 8. – Monitorizarea PDR

Monitorizarea se va realiza prin intermediul unui raport strategic, elaborat de către ADR, privind progresele înregistrate în implementare și gradul de realizare a rezultatelor planificate. Aceste rapoarte strategice vor fi realizate în 2016, 2019 și 2022, fiind prezentate în cadrul ședințelor CDR și transmise autorităților de la nivel național (AMPOR – Direcția Strategii și Coordonare Program).

De asemenea, pentru continuitatea procesului partenerial, aceste rapoarte strategice vor fi prezentate pentru avizare membrilor CRP.

În cadrul raportului vor fi evidențiate:

- situația și evoluția socio-economică la nivelul regiunii;
- realizările, problemele și perspectivele în ceea ce privește implementarea PDR;
- exemplele de bună practică.
- orice propuneri de modificare a PDR și a tabelor financiare.

Capitolul 9. - Procesul partenerial

Se vor prezenta informații detaliate asupra partenerilor implicați în procesul de elaborare a PDR-urilor (autorități locale, mediul de afaceri, societate civilă, etc.), precum și a proceselor de consultare publică (rapoarte, minute și alte documente care să reflecte și să demonstreze diferitelor acțiuni desfășurate și modul în care comentariile primite au fost luate în considerare).

Capitolul 10. - Sinteză a evaluării strategice de mediu (SEA)

Rezumatul SEA ar trebui să conțină un profil de mediu ale regiunii și să examineze modul în care prioritățile de dezvoltare propuse sunt de natură să aibă impact asupra condițiilor actuale de mediu. Acesta ar trebui să ofere, de asemenea, indicații privind modul în care punerea în aplicare a investițiilor în conformitate cu prioritățile de dezvoltare definite pot fi gestionate în așa fel încât să se reducă pagubele potențiale de mediu.

SEA complet va fi prezentat ca o anexă la Planul de Dezvoltare Regională.

Anexa - Lista orientativă a propunerilor de proiecte strategice/ proiecte cu impact regional

Se vor prezenta proiecte cu impact major pentru care există un acord partenerial al unității administrativ-teritoriale/ unităților administrativ - teritoriale implicate în realizarea și implementarea acestuia, indiferent de sursa de finanțare.

Formatul standard pentru prezentarea informațiilor privind proiecte strategice / cu impact regional ar trebui să includă următoarele informații (în cazul în care sunt disponibile):

- Numele și descrierea succintă a proiectului
- Impactul estimat al proiectului regional (modificări socio-economice ca urmare a implementării proiectului)
- Prioritatea de dezvoltare a PDR în care se încadrează
- Realizări-cheie
- Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)
- Bugetul orientativ și sursele de finanțare
- Stadiul actual
- Activități de pregătire necesare și sursele posibile de finanțare ale acestora

- Aspecte legale care trebuie soluționate
- Evaluarea stadiului de maturitate al proiectului (studiile existente: studiu de fezabilitate, studii, studii de piață, studii urbane, etc)
- Structuri responsabile pentru implementarea proiectului
- Riscuri estimate pentru implementarea proiectului
- Rezultate estimate (indicatori)
- Gradul de sprijin pentru proiect de către grupul țintă
- Angajament al autorităților locale/ județene ce vor fi implicate în realizarea/ implementarea proiectului

4. Managementul procesului de planificare

Managementul procesului de planificare implică:

- coordonarea și organizarea procesului de elaborare a Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Regională, a Planurilor pentru Dezvoltare Regională, precum și a programelor operaționale finanțate din fonduri structurale pentru perioada 2014 - 2020 între partenerii implicați (autoritățile naționale, locale, sectorul privat, societatea civilă, etc), pentru crearea unui cadru de încredere, respect și colaborare;
  - încurajarea participării grupurilor cheie pentru elaborarea documentelor;
  - organizarea și coordonarea consultărilor publice, a discuțiilor și a diverselor prezentări;
  - pregătirea deciziilor privind o viziune strategică și obiectivele care urmează să fie luate în parteneriat;

4.1 Coordonarea realizată la nivel național

Managementul exercițiului de planificare a politicii regionale este coordonat la nivel național de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, în calitate sa de responsabil cu politica de dezvoltare regională în România, prin intermediul Autorității de Management pentru Programul Operațional Regional – Direcția Strategii și Coordonare Program.

Conform Hotărârii de Guvern privind organizarea cadrului partenerial pentru perioada de programare 2014-2020, la nivel național se constituie **Comitetul Consultativ privind Dezvoltarea**

Regională, care va asigura parteneriatul între nivelul național și cel regional, cu implicarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regionale.

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, prin Direcția Strategii și Coordonare Program va asigura secretariatul CCDR.

4.1 Coordonarea realizată la nivel regional

Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi organisme de coordonare a procesului de elaborare a Planurilor pentru Dezvoltare Regională. Astfel, este necesară:

- stabilirea structurilor regionale de parteneriat conform HG⁷ nr....., propunând și convenind componența acestora și normele de procedură
- organizarea președinției și a secretariatul CRP și a grupurilor de lucru - stabilirea agendei, elaborarea materialelor, a minutilor, etc
- organizarea activităților specifice, întâlniri și evenimente - inclusiv consultări publice
- asigurarea managementului contractelor pentru realizarea studiilor, analizelor etc, care vor contribui la fundamentarea Planul de Dezvoltare Regională
- elaborarea Planului de Dezvoltare Regională
- furnizarea de elementele socio-economice și prioritățile strategice/ contribuțiile regionale pentru fundamentarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Regională.
- monitorizarea implementării PDR-urilor;

4.2 Consultarea publică

Lansarea publică

Lansarea publică a procesului de planificare se poate realiza prin intermediul unui eveniment de mare vizibilitate în fiecare regiune de dezvoltare, conferință/ anunțuri de presă sau prin intermediul internetului. Lansarea publică va fi o oportunitate pentru a explica importanța și provocările procesului de planificare a dezvoltării regională pentru perioada 2014-2020. Metodologie prezintă importanța unei implicări active a partenerilor în elaborarea Planurilor pentru Dezvoltare Regională, astfel încât la acest eveniment ar trebui să se facă public viitoarele activități parteneriale și să se stimuleze interesul partenerilor pentru consultări în vederea elaborării

---

⁷ HG elaborat de ACIS privind organizarea cadrului partenerial pentru perioada 2014 - 2020

documentelor de programare.

Consultări publice asupra versiunilor inițiale (drafturi-lor) ale documentelor

Până la elaborarea unui document final al Planului de Dezvoltare Regională se vor organiza consultări extinse, inclusiv în cadrul grupurilor de lucru între partenerii regionali, precum și cu organismele și instituții naționale de la nivel regional (instituții deconcentrate). Fiecare secțiune a Planurilor de Dezvoltare Regională va fi elaborată prin includerea observațiilor primite din partea membrilor grupurilor de lucru.

Consultarea publică poate fi organizată sub forma unor ateliere de lucru, conferințe, seminarii, inclusiv consultări prin intermediul e-mail-ului sau a unei pagini de internet stabilită, astfel încât să permită luarea în considerare a nevoilor reale de dezvoltare ale regiunii. Integrarea opiniilor relevante exprimate în cadrul grupurilor de lucru sau a consultărilor publice va acorda o mai mare legitimitate Planurilor pentru Dezvoltare Regională.

Cerința minimă este de a organiza o consultare publică asupra unei versiuni complete a Planurilor pentru Dezvoltare Regională, întrucât informațiile privind procesele parteneriale și de consultare vor fi evidențiate în cadrul capitolelor relevante din PDR.

4.3 Calendarul procesului de planificare

Un calendar orientativ pentru procesul de planificare regională este prezentat în tabelul de mai jos. Calendarul trebuie corelat cu cele ale ADR-urilor propuse prin proiectele de asistență tehnică, precum și calendarul național pentru elaborarea documentelor de programare (programe operaționale, documente cadru de implementare) pentru Politica de Coeziune a UE 2014-2020.

Totuși Planurile de Dezvoltare Regională, cel puțin activitățile și elementele relevante, ar trebui finalizate până la sfârșitul anului 2012, pentru a putea fundamenta în mod eficient procesul de programare pentru fondurile UE pentru perioada 2014-2020.

